

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 77 (1).

Izdan 1 aprila 1935.

PATENTNI SPIS BR. 11451

Metallbillard A. G., Chur, Švajcarska.

Bilijar.

Prijava od 19 maja 1933.

Važi od 1 jula 1934.

Traženo pravo prvenstva od 5 decembra 1932 (Austrija).

Bilijari su se do sada sastojali iz drvenog postolja sa na njemu ležećim kamenim okvirom, koji je uzduž i popreko ukruten, i na kojem je postavljena ploča iz škriljca, mermera ili tome slično, ili pak iz uzduž i popreko ukrutnog drvenog postolja, na koje biva montirana ploča za igranje. Takve nosive konstrukcije, odnosno podloge za ploču su takodje predlagane i iz metala. Okvirne ivice, koje su u drvenom izvodjenju morale biti veoma jako dimenzionisane, bivaju pritvrđene pomoću zavrtnjeva ili u kamenom okviru ili u škriljcu.

Mermerne ploče imaju pri igri tvrd odjek i lopta zvuči pri kotrljanju, usled čega se kod boljih bilijara prešlo na škriljac. Ali ovaj opet veoma nežan i listasto je cepljiv, i pri transportu se lako izlaže oštećenjima. Uprkos tome je poglavito ovaj materijal izabran za ploču za igranje, jer je pritvrđivanje zavrtnjima okvirnih ivica za ploču za igranje bitno doprinosilo dobrom i bez resonance odbijanju lopti. Ali upravo ovo pritvrđivanje pomoću zavrtnjeva, koje je dosada samo u škriljcu bilo moguće indirektno pomoću upuštenih navrtki, nije nikada u ovom materijalu bilo precizno ni trajno, pošto se u škriljcu upuštene zavrtnjske navrtke lako razlabavljaju i rupe za prolaz zavrtnjeva češćim demontiranjem pri novom prevlačenju i naknadnom zatezanju čije bivaju krnjene i postaju netačne. Sve ove nezgode komplikovane drvene i metalne konstrukcije,

kao i pritvrđivanje pomoću zavrtnjeva za ploču, bivaju po pronalasku otklonjene time, što bilijarska ploča, na kojoj biva igrano, dakle ne podloga za ploču, biva izvodjena iz gvoždja, livenog gvoždja, odnosno čelika, metala, lakog metala, ili iz kakve druge metalne legure. Metalna ploča je podeseo ukrutena pomoću konstrukcije rebara, da bi se dobila trajno stabilna i ravna ploča.

U nacrtu je predstavljen predmet pronalaska u dva oblika izvodjenja, radi primera.

Sl. 1 pokazuje vertikalni presek predmeta pronalaska. Sl. 2 pokazuje bilijarsku ploču gledanu odozdo. Sl. 3 pokazuje jedan deo ploče u većoj razmeri. Sl. 4 pokazuje bilijarsku ploču kod drugog oblika izvodjenja, gledanu odozdo. Sl. 5 pokazuje vertikalni presek ove ploče. Sl. 6 pokazuje jedan detalj u većoj razmeri.

Iz metala, izvedena bilijarska ploča 1, koja se može sastojati samo iz jednog dela ili više međusobno spojenih delova, ima svuda unaokolo izveden okvir 2 i ukrutena je pomoću rebara 3. Na okvirnoj strani su predviđene naročite površine 4 za pritvrđivanje, pomoću zavrtnjeva, nogu 5. Noge mogu na poznat način biti izvedene sa zavrtnjima 6 za podešavanje.

Okvir 2 je izveden u vidu konzole sa flanšom 7, koja između sebe i ploče ostavlja slobodan prostor za uređaj za zatezanje. Na flanši 7, koja se daje lako obraditi, je čvrsto prišarafljen u vidu letve

izvedeni nosač 8 za odbojni rub, koji podesno pomoću metalne ploče 9 nosi letvu 10 sa gumenim odbojnikom 11.

Uredjaj za zatezanje bilijarske čoje 12 se sastoji iz, na sve četiri strane postavljenih parova letvi 13, 14 između kojih pomoću pritezanja zavrtnjima biva uklještena čoja. Letve mogu pomoću zavrtnjeva 15, čije se navrtke 16 oslanjaju o okvir 2, biti pomerane prema sredini ploče. Za zatezanje čoškova su predviđeni delovi 14' za stezanje, koji bivaju zatezani pomoću zavrtnjeva 15' i navrtki 16' postavljenih pod uglom od 45°.

Nazavisno od toga, što jedna takva bilijarska ploča iz livenog gvoždja ili tome slično pruža potpuno nepredviđene koristi u igri, pošto ona potpuno bez resonance, omogućuje potpuno nečujno kotrljanje lopti, i tako važni Mase-ovi štosovi mogu neverovatno lako da se izvode, ova ploča u pogledu svoje ravnine, zatim svoje obrade pod pravim uglom i u pogledu mogućnosti preciznog prišraflijanja jeste nedostižna u sravnjenju sa svima do sada upotrebljenim materijalima. Bilijarska ploča iz gvoždja, livenog gvoždja, čelika ili proizvoljnog drugog lakog metala ili kakve metalne legure omogućuje to, da se noge koje su izvedene ili iz iste gradivne materije ili iz drveta, mogu pomoću zavrtnjeva pritvrditi direktno za bilijarsku ploču, usled čega otpada cela do sada tako komplikovana konstrukcija bilijara, kao što to naročito pokazuje primer izvodjenja prema sl. 6.

Okvirne trake 2 (sl. 6) koje nose nosače za gumene trake 3 isto su tako izvedene iz metala, pritvrđene su zavrtnjima direktno za bilijarsku ploču i po volji mogu biti obložene profilisanom drvenom oblogom 4. Noge 6, koje mogu biti izvedne iz proizvoljne gradivne materije, su takođe pomoću zavrtnjeva neposredno pritvrđene za punije izlivenne delove 5 same bilijarske ploče.

Ploče iz škrljaca u potrebnom kvalitetu i debljini se nalaze samo u veoma malom broju zemalja, dok metalna ploča može besprekorno biti izvedena u svakoj zemlji, gde postoji livnica i fabrika mašina.

Montaža ovog bilijara je tako jednostavna, da može i u njmanjem mestu biti izvedena od strane kakvog zanatlije, dok su do sada za postavljanje bilijara bili potrebni naročiti, stručni, monter.

Kod velikih bilijara može upotrebom la-

kog metala za bilijarsku ploču, i naročito konstrukcijom prema sl. 4 do 6, pri izostanku svih nosivih delova, da težina bude znatno smanjena, što kod transporta igra veliku ulogu.

Oštećenja pri transportu su skoro isključena.

Sve opravke bilijara (novo prevlačenje i zatezanje čoje promena gume, naknadno zatezanje čoje) su mnogo lakše i daju se izvesti za kraće vreme.

Bilijarska ploča ne može ni iz jednog drugog materijala biti izvedena tako ravna, tako tačna pod pravim uglom i tako postojana, i ima u odnosu prema svima drugim do sada upotrebljenim materijalima nepredviđene koristi.

Okviri ili nosači iz metala ili lakog metala su mnogo lakši, tačniji, postojani su i priključuju se pod pravim uglom na bilijarsku ploču; oni imaju idealnu mogućnost za direktno prišraflijanje u ploču; pošto broj zavrtnjeva usled postavljanja metala na metal može da bude manji i zavrtnjevi mogu biti dimenzionisani mnogo manjim, to je montaža mnogo prostija, takodje nisu potrebne nikakve upuštene navrtke. Pri odbijanju lopte izostaje svaka resonanca, koja kod drvene konstrukcije ne može da bude izbegnuta. Pošto okviri iz metala mogu biti izvodjeni znatno manje debljine, to je i širina oslonca za ruku znatno manja; lopte naročito kod velikih bilijara mogu biti uzimane znatno lakše.

Dalja veoma važna korist nove konstrukcije je veoma veliko smanjenje proizvodnih troškova.

Po sebi je razumljivo, da sve vrste bilijara i tome slično mogu biti izvodjene po ovom pronalasku.

Patentni zahtevi:

1. Bilijar svake vrste, naznačen time, što je bilijarska ploča (1), koja je podesno pojačana pomoću rebara koja se nalaze na njenoj donjoj strani direktno vezana sa okvirnim nosačima (2), na primer pomoću zavrtnjeva kao i direktno je vezana sa nogama (6) bilijara uz primenu ugaono profilisanih gvoždja.

2) Bilijar po zahtevu 1, naznačen time, što se bilijarska ploča (1) sastoji iz pojedinih delova.

Fig. 1

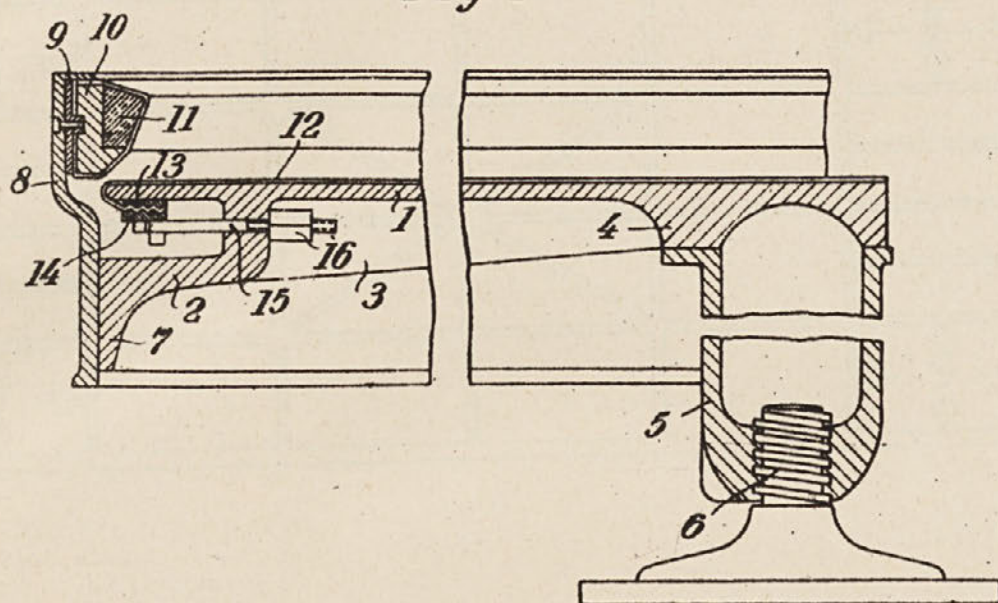

Fig. 2

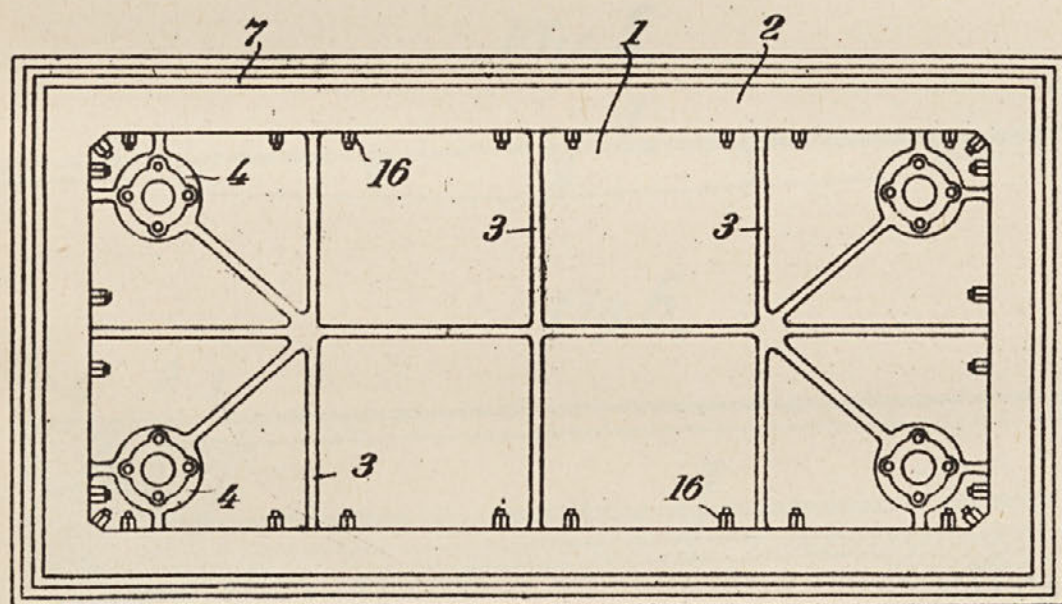

Fig. 3

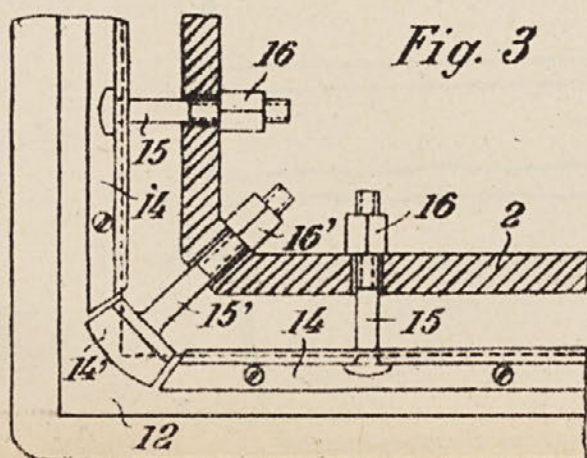
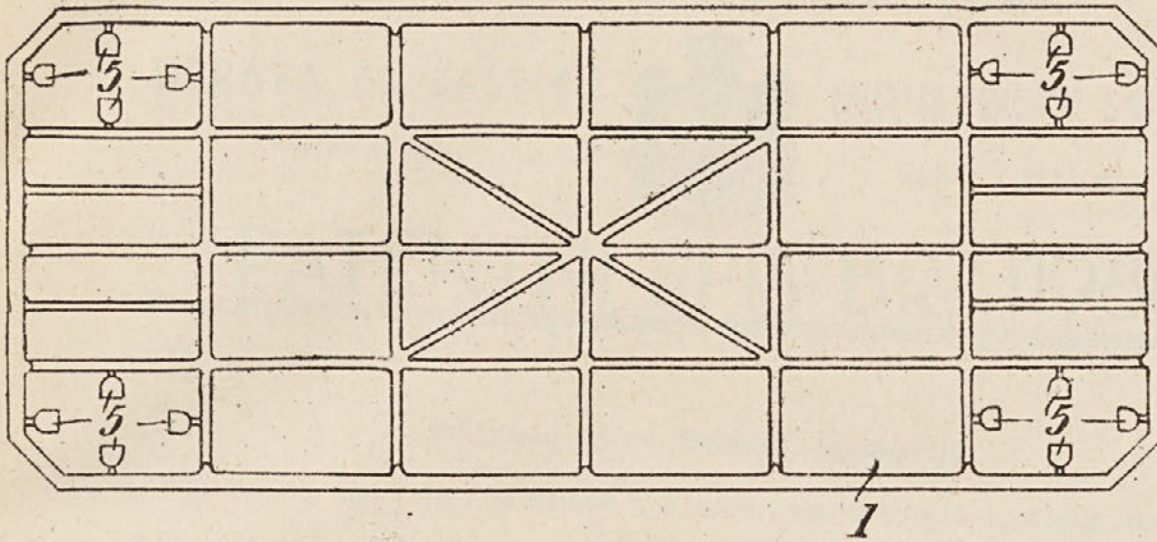
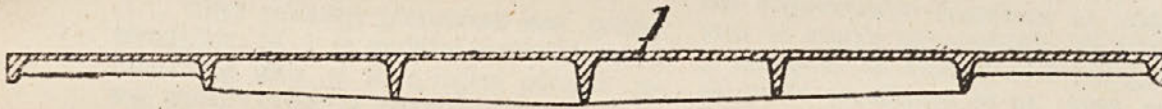

Fig. 4.*Fig. 5.**Fig. 6.*